

JAG Cvičení 4

Úlohy, které budou řešeny na cvičení

4.1 Příklad

Pro dané NFA sestrojte podmnožinovou konstrukcí DFA a výsledek redukujte.

$$M_1 :$$

	a	b	c
$\leftrightarrow 1$	$\{1\}$	$\{2\}$	$\{1\}$
$\leftarrow 2$	$\{1\}$	$\{3\}$	$\{1\}$
$\leftarrow 3$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$

Všimněte si, že v automatu M_1 jsou všechny stavy koncové. Co z toho lze usoudit o jazyku, který je automatem přijímán?

4.2 Příklad

NFA M je dán tabulkou, viz. níže. Nakreslete jeho stavový diagram a podmnožinovou konstrukcí sestrojte DFA, který přijímá stejný jazyk. DFA zredukujte.

$$M :$$

	0	1
$\rightarrow 1$	$\{1, 2\}$	$\{1\}$
2	$\emptyset$	$\{3\}$
3	$\{4\}$	$\{4\}$
$\leftarrow 4$	$\{4\}$	$\{4\}$

4.3 Příklad

Navrhněte NFA přijímající jazyk $L = L_1 \cup L_2$, kde $L_1 = L(M)$, kde M je automat z 4.2, a $L_2 = \{u \mid u \text{ končí } 1\}$. K tomuto NFA zkonstruujte DFA přijímající stejný jazyk. DFA redukujte.

4.4 Příklad

Jsou dány dva ε -NFA. Rozhodněte, zda přijímají stejný jazyk. Pro oba ε -NFA sestrojte redukované DFA.

$M_1 :$ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>ε</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>$\rightarrow p$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\{p\}$</td> <td>$\{q\}$</td> <td>$\{r\}$</td> </tr> <tr> <td>q</td> <td>$\{p\}$</td> <td>$\{q\}$</td> <td>$\{r\}$</td> <td>$\emptyset$</td> </tr> <tr> <td>$\leftarrow r$</td> <td>$\{q\}$</td> <td>$\{r\}$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\{p\}$</td> </tr> </tbody> </table>		ε	a	b	c	$\rightarrow p$	$\emptyset$	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{r\}$	q	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{r\}$	$\emptyset$	$\leftarrow r$	$\{q\}$	$\{r\}$	$\emptyset$	$\{p\}$	$M_2 :$ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>ε</th> <th>a</th> <th>b</th> <th>c</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>$\rightarrow p$</td> <td>$\{q, r\}$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\{q\}$</td> <td>$\{r\}$</td> </tr> <tr> <td>q</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\{p\}$</td> <td>$\{q\}$</td> <td>$\{p, q\}$</td> </tr> <tr> <td>$\leftarrow r$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\emptyset$</td> <td>$\emptyset$</td> </tr> </tbody> </table>		ε	a	b	c	$\rightarrow p$	$\{q, r\}$	$\emptyset$	$\{q\}$	$\{r\}$	q	$\emptyset$	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{p, q\}$	$\leftarrow r$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$
	ε	a	b	c																																					
$\rightarrow p$	$\emptyset$	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{r\}$																																					
q	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{r\}$	$\emptyset$																																					
$\leftarrow r$	$\{q\}$	$\{r\}$	$\emptyset$	$\{p\}$																																					
	ε	a	b	c																																					
$\rightarrow p$	$\{q, r\}$	$\emptyset$	$\{q\}$	$\{r\}$																																					
q	$\emptyset$	$\{p\}$	$\{q\}$	$\{p, q\}$																																					
$\leftarrow r$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\emptyset$																																					

4.5 Příklad

Je dán ε -NFA následující tabulkou:

$$M :$$

	ε	a	b
$\leftrightarrow 1$	$\emptyset$	$\{2\}$	$\emptyset$
2	$\emptyset$	$\emptyset$	$\{3\}$
3	$\{1, 4\}$	$\emptyset$	$\emptyset$
$\leftrightarrow 4$	$\emptyset$	$\emptyset$	$\{5\}$
5	$\{1, 4\}$	$\emptyset$	$\emptyset$

Zkonstruuje redukovaný DFA přijímající stejný jazyk jako M .

Úlohy na procvičení pro pondělní cvičení, jinak obsah cvičení v 6. týdnu

4.6 Příklad

Navrhněte NFA, který přijímá jazyk L nad abecedou $\{a, b\}$, kde L obsahuje právě všechna slova w taková, že

- druhý znak slova w je a ,
- předposlední znak slova w je b .

K danému NFA (není-li již DFA) sestrojte podmnožinovou konstrukcí DFA přijímající stejný jazyk. Výsledný DFA redukuje.

4.7 Příklad

Je dán jazyk L nad abecedou $\{a, b\}$ takto:

$$L = \{w \mid w = ubabv, u, v \in \{a, b\}^*\},$$

tj. L se skládá ze všech slov, které obsahují slovo bab jako podslovo. Zkonstruuje nejprve NFA N , který přijímá L . Podmnožinovou konstrukcí k N zkonstruuje DFA a ten pak zredukuje.

4.8 Příklad

Zjistěte, jaký je minimální počet stavů DFA, který přijímá jazyk $L_n = \{u1v \mid |v| = n-1\}$ nad abecedou $\Sigma = \{0, 1\}$. Zdůvodněte. Jak by se změnil výsledek, kdyby bylo $\Sigma = \{0, 1, 2\}$?

4.9 Příklad

Dokažte nebo vyvráťte toto tvrzení (pumping lemma pro doplněk):

Pro každý regulární jazyk L nad abecedou Σ (tj. jazyk, který je přijímán nějakým DFA) existuje přirozené číslo n s touto vlastností:

Každé slovo $u \notin L$, které je delší než n (tj. $|u| > n$) lze rozdělit na tři slova $u = xwy$ tak, že

1. $|xw| \leq n$,
2. $w \neq \epsilon$,
3. pro každé přirozené číslo $i = 0, 1, \dots$ platí $xw^i y \notin L$.